

Cudze chwalicie, swego nie znacie

Ziemia jest pełna niesamowitych miejsc. Zanim jednak wyruszymy w daleką podróż, poznamy własny kraj, którego zabytki i skarby przyrody nie ustępują pięknem najbardziej znanym miejscom na świecie.

formacje skalne

Red Rock Canyon (czytaj: red rok kanjon)
w Stanach Zjednoczonych

Błędne Skały w Sudetach

krajobrazy górskie

jezioro w szwajcarskich Alpach

Morskie Oko w Tatrach

- 1 Z pomocą nauczyciela odszukajcie na mapach Polski i świata miejsca przedstawione na zdjęciach.
- 2 Porównaj wybraną parę zdjęć. W czym przedstawione krajobrazy są podobne, a czym się różnią?

tereny pustynne i wydmy

Sahara w Afryce

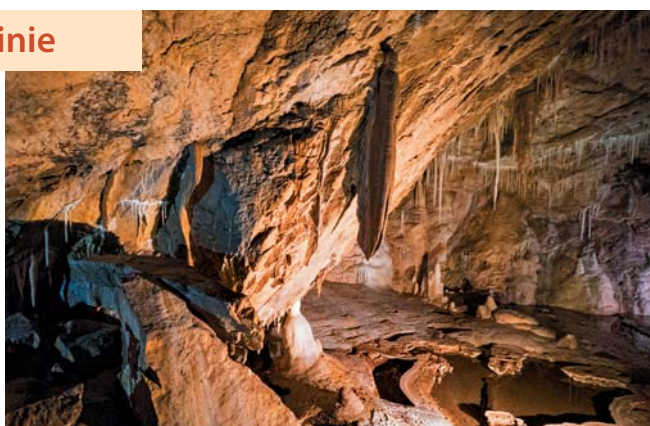

wydmy w Słowińskim Parku Narodowym

jaskinie

jaskinia Phong Nha (czytaj: fong nja)
w Wietnamie

Jaskinia Niedźwiedzia w Sudetach

tereny lesiste

puszcza amazońska

Puszcza Białowieska

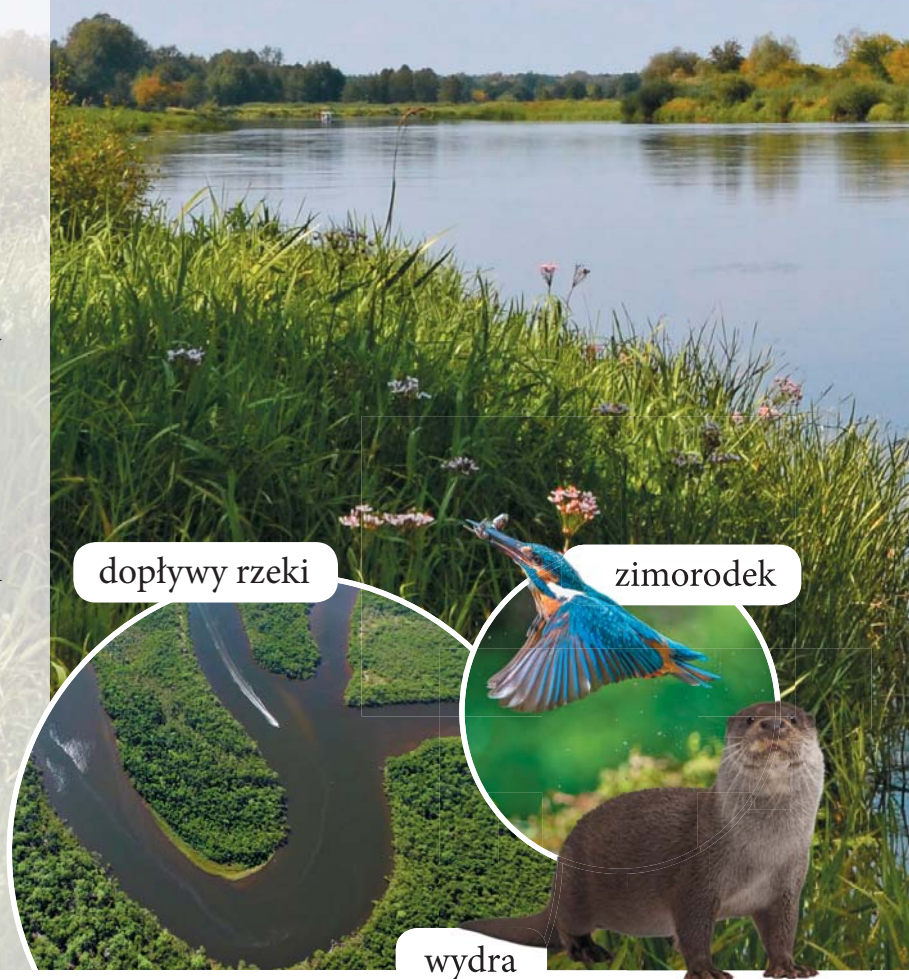
- 3 Przygotujcie w grupach gazetkę reklamową zachęcającą obcokrajowców do wizyty w Polsce i odwiedzenia dwóch wybranych przez was ciekawych miejsc.
- 4 Zastanów się, co znaczy powiedzenie **Cudze chwalicie, swego nie znacie**. Porozmawiajcie o tym w klasie.

Z biegiem rzeki

Rzeka rozpoczyna się od **źródła**, które zwykle bije w górach. Lodowata woda spływa pośród kamieni i łączy się z innymi potokami. Płyynie szybko, głębokim i wąskim jarem*, czasem spada z wysoka jako wodospad. Zimną wodę i szybki nurt **górnego biegu rzeki** lubią pstrągi. Wśród kamieni mieszka pluszcz, który z wody wyławia larwy owadów.

W **środkowym biegu** rzeka zwalnia. Zakręca i tworzy zakola. Woda jest cieplejsza, a dno pokrywa piasek. W norkach w nadrzecznych skarpach gniazda zakładają zimorodki i jaskółki brzegówki. Nad rzeką mieszkają wydry, które doskonale pływają i nurkują. Z prawej i lewej strony do rzeki wpadają mniejsze rzeczki – **dopływy**. Dzięki nim rzeka niesie coraz więcej wody i z każdym kilometrem staje się większa.

* jar – zagłębienie o wąskim dnie i stromych zboczach

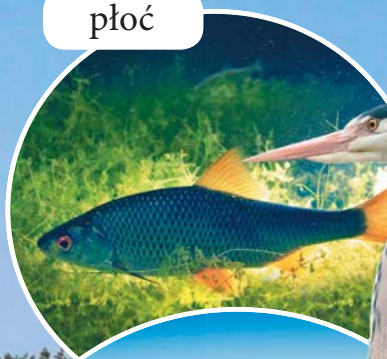

- 1 Opowiedz o biegu rzeki – zacznij od źródła i skończ na ujściu.
- 2 Znajdź na mapie największe polskie rzeki i odczytaj ich nazwy. Spróbuj wskazać źródło i ujście Wisły.
- 3 Jakie zwierzęta można spotkać nad rzeką? Odpowiedz na podstawie informacji z podręcznika oraz innych źródeł.

W **dolnym biegu** rzeka rozlewa się szeroko i jeszcze zwalnia. Powoli dopływa do **ujścia**, czyli miejsca, w którym wpada do innej rzeki, jeziora lub morza. Jej dno jest często zamulone, porośnięte roślinnością wodną. Można tam spotkać leszcze, płocie i inne ryby. Wypatrują ich czaple siwe, które stoją nieruchomo nad brzegiem.

płóć

czapla

ujście Wisły do morza

powódź

Podczas wypoczynku nad rzekami należy zachować ostrożność. Niektóre mają silny nurt i niebezpieczne wiry. Niekiedy, po ulewnych deszczach lub wiosennych roztopach, woda w rzece wzbiera, a nawet występuje z brzegów. Gdy woda zalewa nadrzeczne łąki, pola uprawne, a czasem osiedla ludzkie, mówimy o powodzi.

- 4 Z wybranych materiałów przygotujcie w grupach prace przedstawiające bieg rzeki. Doklejcie ilustracje lub zdjęcia mieszkających tam zwierząt.
- 5 Wyjaśnij, dlaczego rzeka może być niebezpieczna. Przypomnij, jak należy się zachowywać podczas zabaw nad wodą.

Czar wspomnień

Zbliżał się koniec roku. W szkole wszyscy mówili o wakacjach i o tym, jak będzie w czwartej klasie. Cesia trochę się bała zmiany, ale pani zapewniła, że przecież ona nadal będzie w szkole i zawsze chętnie spotka się z każdym ze swoich uczniów. Piotrek rozmyślał, czy na historii będą mówić o rycerzach i piratach, a Antek cieszył się, że będzie mógł uczestniczyć w pracach szkolnego samorządu. Sądziłem, że do końca roku już nic się nie zmieni, ale się myliłem.

Tydzień przed zakończeniem roku odwiedziła nas Marta. Ach! Jak się ucieszyłem! Okazało się, że Antek wiedział o tej wizycie i nawet się do niej przygotował. Przyniósł do szkoły pendrive* ze starymi zdjęciami. A pani wyjęła z szafy klasową kronikę, w której dzieciaki zapisywały wszystkie ważne wydarzenia z ostatnich trzech lat.

– Ale byliśmy mali! – roześmiał się Piotrek.

I rzeczywiście, na pierwszych zdjęciach wszyscy byli dużo mniejsi niż teraz. Marta nie nosiła jeszcze okularów, a Sara chowała się za innymi, bo nie lubiła, żeby jej robić zdjęcia.

– Pamiętasz, jak się poznaliśmy? – spytała Antka Marta.

Skinął głową. Pewnie, że pamiętał. Ja też. Takich rzeczy się nie zapomina.

Pani przewracała strony powoli, by wszyscy mogli przypomnieć sobie przeszłe wydarzenia.

– Zobaczcie, Kudłacz! – ucieszył się Wojtek.

Na jednym ze zdjęć było widać kudłatego psa, którego Cesia znalazła pod szkołą i którego potem przygarnął Marek ze starszej klasy. Marty już wtedy z nami nie było, ale Antek opisał jej tę przygodę. Cesia ucieszyła się, że na zdjęciach są fasolki

* czytaj: pendrajw

wyhodowane w drugiej klasie, a Sara uśmiechnęła się na widok fotografii przedstawiających prace nad malowaniem logo klasy – białego duszka.

– O! Jest Antek z pucharem Fair Play – zawołał Piotrek na widok kolejnego zdjęcia.

Marta pochyliła się nad albumem. O tym Antek jej nie opowiadał. Pani podeszła do szafy i wyjęła z niej puchar, żeby wszyscy mogli sobie przypomnieć zawody i to, że nasza drużyna zachowała się wtedy bardzo honorowo.

– Po rycersku – podsumował Piotrek.

Po obejrzeniu kroniki pani włączyła projektor i podłączyła do niego Antkowy pendrive.

Na nim było jeszcze więcej zdjęć. Nie tylko ze szkoły, lecz także ze wspólnej zabawy po lekcjach. Na jednym z nich Cesia lepiła z Antkiem kotlety z błota. Oboje byli bardzo brudni i roześmiani. Marta przysunęła się do Cesi i obdarzyła ją uśmiechem.

– Dziękuję – powiedziała.

Nie musiała dodawać za co. Cesia od razu zrozumiała, że chodzi o przyjaźń i wspieranie Antka.

Pani chyba też to zrozumiała, bo po skończonym pokazie opowiedziała, że ostatnio wzięła udział w spotkaniu swojej dawnej klasy.

– Minęło już wiele lat, odkąd skończyłam szkołę, ale niektóre przyjaźnie z tamtego czasu przetrwały do dziś. A nasza wychowawczyni pamiętała każdego z nas. Nie tylko imiona, ale też to, jakimi ludźmi byliśmy, kiedy się nami zajmowała. Ja was też zapamiętam.

– A my panią – szepnęła Cesia. – Na zawsze.

Wierzyłem, że tak właśnie będzie. I że ja też nigdy ich wszystkich nie zapomnę. Bo jak mógłbym zapomnieć przyjaciół!

- 1 Wysłuchaj opowiadania lub je przeczytaj. Opowiedz o wydarzeniach, które wspominali uczniowie i pani. Jakie uczucia to w nich wzbudziło?
- 2 Jak uczniowie reagowali na myśl o tym, że niedługo pójną do czwartej klasy?
- 3 Przeczytaj zakończenie opowiadania zaczynające się od słów wychowawczyni „Minęło już wiele lat...”. Co według ciebie jest ważne w tych wypowiedziach?
- 4 Znajdź w tekście opowiadania po cztery zdania pojedyncze i złożone. Wskaż w nich czasowniki.

Bransoletki przyjaźni

Bransoletki przyjaźni to niezawodny sposób, by pamiętać o przyjaciółach. Wykonaj je zgodnie z instrukcją i rozdaj wybranym osobom.

Instrukcja wykonania bransoletek

- Przygotuj sznurki, wstążki, rzemyki lub sznurówki oraz różnokolorowe koraliki, kryształki i inne ozdoby.
- Zaplataj, nawlekaj, przekładaj, wiąż supełki i twórz wyjątkowe bransoletki dla dziewczynek i chłopców.
- Możesz też przygotować bransoletkę dla swojego wychowawcy.

Rozdaj bransoletki najlepszym przyjaciołom. Nawet gdy będziecie daleko, wystarczy rzut oka na nadgarstek, by poczuć siłę przyjaźni.

Na koniec trzeciej klasy
składamy naszej Kochanej Pani
gorące podziękowanie
za wspólnie spędzony czas, za naukę i zabawę,
za starania, abyśmy byli dobrzy, mądrzy i bezpieczni.
Dziękujemy za cierpliwość i wyrozumiałość, za serce,
za uśmiech i humor.

Jesteśmy Pani wdzięczni za ważne słowa,
za pochwały i zachętę, ale również za upomnienia.
Dzięki Pani odkryliśmy, w czym jesteśmy najlepsi,
i uwierzyliśmy, że stać nas na wiele.

Z wyrazami szacunku
uczniowie klasy 3b

- 1 Przeczytaj instrukcję wykonania bransoletek. Przynieście potrzebne materiały i zróbcie bransoletki dla swoich przyjaciół.
- 2 Bransoletki to symbol pamięci o przyjaciółkach. Wymyśl i zaproponuj inne takie symbole.
- 3 Przeczytaj podziękowanie. Za co uczniowie dziękują pani? A za co ty chcesz podziękować swojemu wychowawcy? Napisz podziękowanie na ozdobnej kartce. Pamiętaj o pisowni zwrotów grzecznościowych wielką literą.
- 4 Jak rozumiesz powiedzenie **Wdzięczność jest pamięcią serca?**

Szczęściarze

Nie wiadomo, kto bardziej ucieszył się z końca roku szkolnego: Kuba i Buba czy może raczej ich rodzice...

– Wy to macie szczęście... –

powiedziała Buba, patrząc z uznaniem na mamę i tatę. – Dwa miesiące laby!...

– Słucham, słucham?! – zdumiał się tata.

Mama wyglądała na równie zaskoczoną.

– No tak, Buba ma rację – poparł siostrę Kuba. – Wreszcie sobie odpoczniecie.

Rodzice patrzyli na odświętnie ubrane bliźniaki niewiele rozumiejącym wzrokiem.

– Być może się mylę... – powiedział w końcu tata – ale to chyba wam zaczęły się właśnie wakacje, a nie nam, prawda?

– Tak i nie. – Buba uśmiechnęła się słodko. – Wprawdzie to nasze wakacje, ale tak naprawdę przydadzą się one przede wszystkim wam.

– Możesz wyrażać się jaśniej? – poprosiła mama.

– Oj, myślałam, że to jasne... – westchnęła teatralnie Buba. – Macie dwa miesiące, żeby odpocząć od naszego pana dyrektora...

– I od pani wychowawczyni – wtrącił Kuba.

– I od naszych dzienniczków...

– I od wywiadówek...

– I od niespodziewanych telefonów ze szkoły...

– Właśnie! – Kuba uśmiechnął się promiennie. – Przez całe lato nie będziecie musieli udawać, że was nie ma w domu!

– Czy to nie cudowne?! – entuzjasmowała się Buba.

Rodzice przyznali, że owszem, cudowne.

– No, a przede wszystkim – powiedziała nagle Buba – aż przez osiem tygodni nie będziecie musieli się martwić naszymi ocenami!

Zaległa cisza.

– Ano właśnie... – mruknął tata. – Pokażcie świadectwa!

– Wszystko zepsułeś! – krzyknęła rozżalona Buba.

– A tak było miło... – Kuba spojrzał z wyrzutem na tatę.

Grzegorz Kasdepke (fragment książki *Słodki rok Kuby i Buby*)

Czas pożegnania

Dawno, dawno temu, gdy byłem pierwszakiem,
wszystko się zdawało jakieś... obce takie.
Nikogo nie znałem, okropnie się bałem.
Dziś się z tego śmieję, wtedy się nie śmiałem.

Zerkałem niepewnie to w lewo, to w prawo
i szeptałem w duchu: „Żegnaj mi, zabawo!”
Dzisiaj nie uciekam od książki ni pióra,
wiem, gdzie jest na mapie równina, gdzie góra.

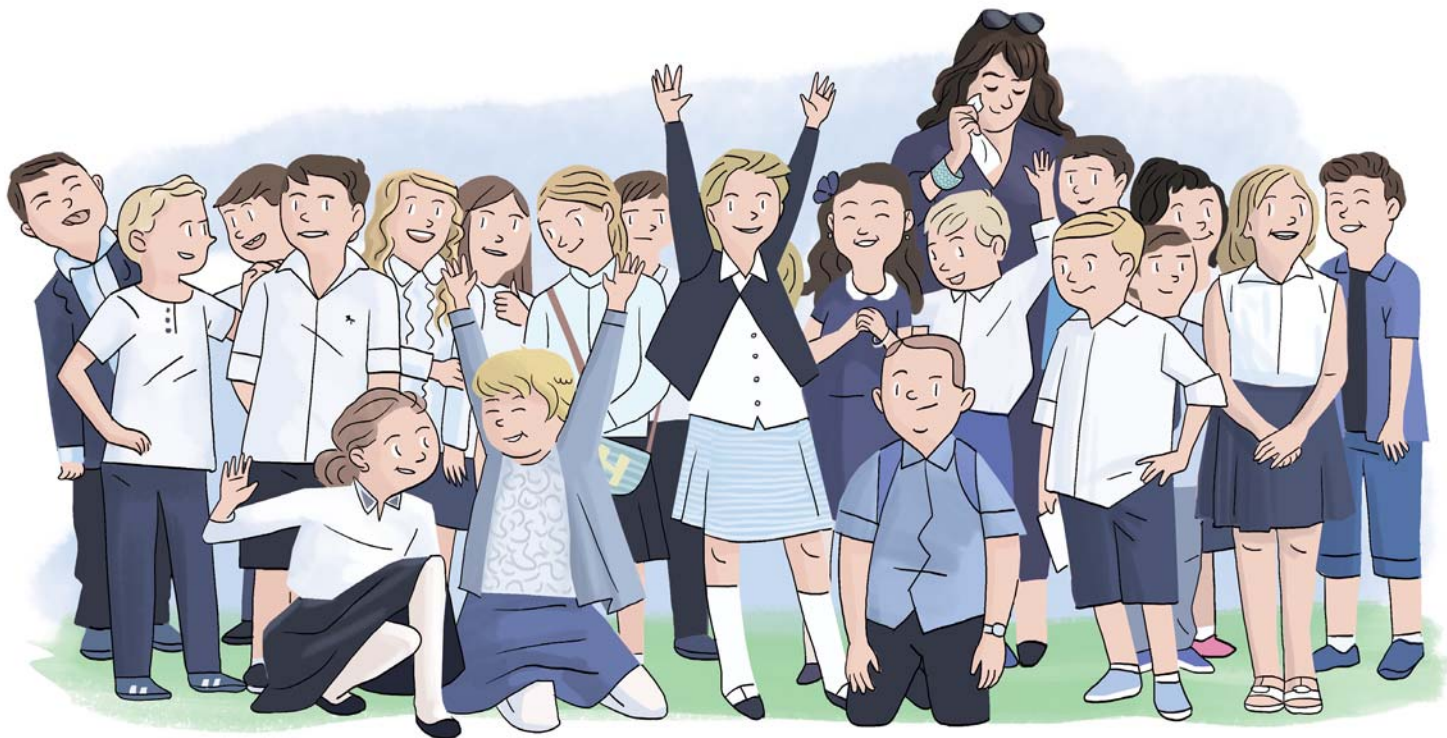
Wiem, co leci z nieba, wiem, co piszczy w trawie.
Uczę się, a przy tym... wciąż się świetnie bawię.
Jak widać, do szczęścia nie trzeba tak wiele,
szczególnie gdy w ławce siedzisz z przyjacielem.

Aby tak zostało – bardzo byśmy chcieli...
Może nas ta czwarta klasa nie rozdzieli?
No bo po wakacjach – znów wszystko od nowa.
Będzie jeszcze lepiej – już moja w tym głowa.

Dzisiaj nasza pani – najlepsza na świecie –
już się żegna z nami. Czas tak szybko leci,
a ja mam nadzieję, że zatęskni czasem,
nawet gdy dostanie nową pierwszą klasę...

Ewa Stadtmüller

W czwartej klasie

Właśnie zakończyliście pierwszy etap edukacji. Za wami trzy lata nauki. Zdobyliście wiele wiadomości i nowych umiejętności. Odpocznijcie w wakacje, by z zapasem sił rozpocząć czwartą klasę, w której będziecie poszerzać wiedzę i zdobywać nowe doświadczenia.

W czwartej klasie lekcje będą podzielone na **przedmioty**, np. język polski, matematykę, przyrodę, plastykę i historię. Każdy przedmiot poprowadzi inny nauczyciel w innej sali. Będziecie też mieć nowego **wychowawcę**.

Każdy człowiek jest inny, więc nauczyciele będą mieli różne style pracy i wymagania, z którymi was zapoznają. Dużo czasu poświęcicie na pracę samodzielną, a zdobyte wiadomości i umiejętności będziecie mogli zaprezentować nie tylko przed koleżankami i kolegami, lecz także podczas prac klasowych i sprawdzianów pisanych w wyznaczonym czasie.

Z poszczególnych przedmiotów będziecie otrzymywać **oceny** wyrażone stopniem, np. czwórkę lub piątkę. Nadal będziecie odrabiać zadania domowe i pracować metodą projektu. Będziecie mogli uczęszczać na dodatkowe zajęcia związane z danym przedmiotem. Nowy etap edukacji to także udział w pracach **samorządu szkolnego** i wpływ na życie szkolne.

W czwartej klasie czeka was sporo zmian, ale jedno pozostanie niezmiennie. Będzie to czas intensywnego rozwoju, poznawania świata i nawiązywania przyjaźni. Wierzmy, że bardzo wam się spodoba!

Autorki i Redakcja

METODY NAUKI

- praca na lekcji
- praca w domu
- projekty
- zajęcia dodatkowe

SPRAWDZANIE WIEDZY

- odpowiedzi ustne
- sprawdziany
- pisemne prace klasowe
- oceny od 1 do 6